

Политика

Из записника
Агенције за борбу
против корупције

Сукоб мишљења о сукобу интереса

Препорука Агенције за борбу против корупције да се због сукоба интереса разреши функције министар правде Никола Селаковић, подвргла је најозбиљнијем тесту не само спремност Владе да поштује независна контролна тела, већ и независност самих контролних тела

Сандра Петрушић

ЈОШ У ОКТОБРУ ПРОШЛЕ ГОДИНЕ

министар Никола Селаковић је постао први члан Владе за кога је Агенција за борбу против корупције изрекла препоруку разрешења са функције због сукоба интереса и кршења Закона о Агенцији. Додуше, дат му је законски рок од 15 дана да се жали другостепеном органу – Одбору Агенције, али је деловало да ту неће бити никаквих изненађења с обзиром на то да је један од чланова Одбора проф. Зоран Стојиљковић још тада изјавио да се не ради ни о каквој дискриминацији „већ се показује поштовање законитости и доследност Агенције“. А онда, четири месеца касније, баш у тренутку када је изабран за судију у Суду за људска права у Стразбуру (по оцени ЈУКОМ-а, у процедури оптерећеној бројним неправилностима) проф. Бранко Лубарда, председник Одбора, потписује антологијску одлуку – да Одбор није био у стању да донесе одлуку.

С обзиром на то да право није баш растегљива категорија (бар није била до последњих месец дана када нам је СНС открио да се може кршити независност тужиоца за ратне злочине, игнорисати захтев омбудсмана и ламентирати над Законом о Агенцији), оваква одлука,

тј. њен недостатак, пре свега је збунио правнике. Бивша председница Врховног суда Србије Вида Петровић Шкерт тим поводом за НИН каже: „Није добро да се толико дуго не одлучи о жалби министра. То указује да чланови Одбора немају своје јасно мишљење и не обезбеђују управо оно што би Агенција за борбу против корупције морала да обезбеди, делотворност у раду. Стиче се утисак да за разлику од директора, Одбор не може да заузме став о могућем сукобу интереса, када се он односи на министра.“

Интересантно је погледати шта се у тих четири месеца догађало, осим што је председник Одбора на конкурс који је расписало Министарство правде добио функцију коју нико амбициозан не пропушта, а што је могло да збуни или остави без снаге Одбор. Рецимо, министар Селаковић је по још једном основу постао јединствен – остао је на функцији иако је управљао ресором правосуђа током најдужег штрајка адвоката у светској историји и највећег колапса правног система. И јасно нам је поручио да у његовом случају нема уобичајеног преиспитивања одговорности, јер он има љубав премијера Александра Вучића. А колико је то важно (важније и од сукоба интереса и лако мерљивих резултата-

ЕМИЛ ЧОНКИЋ

та у раду) потврдио је лично Вучић: „Ја да сменим Николу Селаковића нећу. Зато да га сменим? Зато што на томе инсистира Мирослав Мишковић. Ево, ја вас обавештавам да Мирослав Мишковић инсистира на томе. Неће Мирослав Мишковић да одређује ко ће да буде у Влади. Све док још могу, то ћу бити ја.“

Уз такву аргументацију, однос према праву и спознаји о исходу (ма шта изгласали) нормално је да ниједном одбору није било до већања. Али то им је посао, а чињенице су биле на столу. Уосталом, приложили су их далеко квалификованији правни ауторитети од Мишковића – Удружење судијских и тужилачких помоћника Србије (УСТП), који су поднели пријаву Агенцији о министровом конфликту интереса и директорка Агенције Татјана Бабић, која је установила да га је било с обзиром на то да је министар Селаковић као члан Државног већа тужилаца гласао да се његов специјални саветник Радомир Илић изабере на функцију заменика јавног тужиоца у Првом основном тужилаштву у Београду, а као члан Високог савета судства, да се његова саветница Мирјана Михајловић именује за судију. Да се ради о и те како спорним одлукама министра доказује и то што је УСТП до документације дошао на основу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и по налогу повереника, с обзиром на то да је Државно веће тужилаца документацију дало са избељеним деловима који се односе на већање и гласање. Због тога је Агенција донела решење у ком

пише и да се министар сматра повезаним лицем са својим саветницима и да је „погодовао наведеним лицима и довео у сумњу поверење грађана у савесно и одговорно вршење јавне функције, а да о сумњи у постојање сукоба интереса који је имао у конкретним ситуацијама није писмено обавестио Агенцију за борбу против корупције“.

Прва реакција министра Селаковића је била да не жели да полаже рачуне онима „којима су руке дубоко у меду“. А на питање да ли постоји неки члан закона на основу ког је такав аргумент разлог за изузимање у случају сукоба интереса, Татјана Бабић за НИН каже: „Не мислим да таква изјава, из које се не види на кога се и на шта тачно односи, паушално изнета, може да учини неквалификованим доносиоца одлуке, посебно када се одлука тиче управо онога ко даје такву изјаву. И зато, ја могу само да претпостављам на шта је министар мислио на основу онога што се тих дана појављивало у медијима. У сваком случају, то нема никакве везе са тим да ли је министар повредио Закон о Агенцији за борбу против корупције или не.“

Тога је, изгледа, постао свесан и Селаковић који је поштујући законску процедуру поднео жалбу, а на седници Одбора који је по њој одлучивао и усмено изложио одбрану. На основу записника у који је НИН имао увид, министар Селаковић није негирао да Радомира Илића и Мирјану Михајловић познаје још од студентских дана, али је изјавио да их није он довео у Министарство, већ да су дошли на препоруку ди-

Ово је први пут од када постоји Агенција да Одбор није донео одлуку по некој жалби. Остаје нејасно да ли је поступак пред Одбором окончан или не

Татјана Бабић

ДЕЈАН ЖИВАНЧЕВИЋ

На основу записника у који је НИН имао увид, министар Селаковић није негирао да Радомира Илића и Мирјану Михајловић познаје још од студентских дана, али је изјавио да их није он довео у Министарство, већ да су дошли на препоруку директора Правосудне академије коју су у то време похађали

Идеја законодавца је била да се у Министарство доведу судије и тужиоци са искуством, а не они који су тек изабрани и који су без икаквог искуства на функцији за коју су бирани
 Вида Петровић Шкоро

ректора Правосудне академије коју су у то време похађали. Да су, чим су је завршили, конкурисали на место тужиоца и судије, а да је он био принуђен да за њих гласа јер је у то време на снази био Закон о Правосудној академији који кандидата који су је завршили даје приоритет. И да су, чим су стекли нова звања, упућени поново у Министарство правде јер Закон дозвољава да у министарству задуженом за правосудје раде до три године.

Министар се, дакле, позвао на Закон о Правосудној академији који је у међувремену Уставни суд прогласио неуставним, потпуно игноришући Закон о Агенцији, на основу кога је морао да пријави да се налази у сукобу интереса, али и на утврђено правило да онај ко одлучује мора да буде непристрасан и да, ако то није, има пуно право да тражи своје изузеће из гласања. Такође, министар је прескочио да се изјасни о неколико веома битних питања, пре свега о томе зашто је у тренутку када је правосудни систем у дефициту са судијама и тужиоцима узео двоје за своје потребе, чим су ступили на дужност и тиме нанео штету државној управи. И како је могао да се одлучи за судију и тужиоца „приправника“ јер се стално наименовање обавља тек након три године, када се ураде процене о њиховом раду.

„Поставља се питање: ако су након избора упућени на стални рад у Министарство, ко ће их оцењивати и утврдити да су квалитетни и да ли ће уопште испуњавати услове за избор на сталну

тужилачку, односно судијску функцију. Следеће питање је – ако су тек изабрани на место тужиоца и судије, чиме су квалификовани да постану саветници у Министарству, из редова судија и тужилаца? Када је законски уведена таква могућност, идеја законодавца је била да се у Министарство доведу судије и тужиоци са искуством, а не они који су тек изабрани и коју су без икаквог искуства на функцији за коју су бирани. Ако је циљ упућивања неки други, онда није у складу с Законом. Очигледно ова одлука може бити само у интересу Министарства, не и правосудја с обзиром на то да места новоизабраних који неће радити у њему не могу бирати други, остаће непопуњена“, каже Шкоро.

Међутим, четири члана Одбора су сматрала да ништа од тога није релевантно за случај јер Агенција није одлучивала о томе што је Селаковић након избора за саветника и судију њих одмах вратио у Министарство правде. Известилац Одбора Никола Стојановић је, како пише у записнику, рекао да би Агенција могла да поводом тога отвори нови предмет и да Одбор у овом тренутку не мора да се бави тим питањем. Примедба преостала четири члана Одбора да је ипак прекршио Закон о Агенцији није оставила претерани утисак, тако да је финални скор био 4:4 или – неспособни смо да донесемо одлуку. Узимању става није допринело чак ни то што је Селаковић признао да је Радомир Илић примао надокнаду од Министарства за послове специјалног саветника

иако је био плаћен и од Правосудне академије која га је, на праксу, упутила у Министарство.

Након тога остаје отворено питање – шта сада? Да ли то значи да је одлука директорке на снази јер жалба Николе Селаковић није добила потребну већину на Одбору или ће другостепени орган ипак морати поново да гласа?

„Првостепени орган још увек није добио било какав акт Одбора у вези са жалбом министра правде, а свакако не можемо да поступамо на основу саопштења. Иначе, само саопштење је у најмању руку необично и представља преседан у поступању Одбора. Ово је први пут од када постоји Агенција да Одбор није донео одлуку по некој жалби. По мом мишљењу, овде није реч о правно компликованом случају и утолико пре ме чуди да Одбор није успео да постигне сагласност, или бар потребну већину, у вези са одлуком, ма каква она била. Такође остаје нејасно да ли је поступак пред Одбором окончан или не, а то ћемо знати када добијемо допис Одбора. Тек тада ћемо моћи да одлучимо како ћемо даље поступати у конкретном случају“, објашњава Татјана Бабић.

Министар Селаковић је одлучио да не коментарише случај да не би утицао на његов исход, а оно што му предстоји, уколико Агенција остане при предлогу за разрешење, јесте да покрене спор пред Управним судом. Али, ако је веровати премијеру, на функцији остаје шта год одлучили органи које смо доживљавали као надлежне. **ННН**